

Propietat intel·lectual i desenvolupament econòmic.

El reconeixement normatiu de la Propietat Intel·lectual va tenir lloc en època del Despotisme Il·lustrat que articulava d'aquesta manera un instrument de política econòmica a la cerca de l'objectiu del foment de la creació mitjançant l'estímul que implicava la regulació d'un monopoli econòmic en favor de l'autor-creador sobre l'explotació de la seva obra.

Des d'aquella època, la normativa sobre Propietat Intel·lectual ha fet un llarg camí per regular l'abast de la protecció, els conflictes entre els autors i els empresaris que portaven a terme la producció i comercialització de les obres, i la sanció de les utilitzacions no autoritzades.

La Propietat Intel·lectual, fidel a la seva *ratio legis*, ha restringit en tot moment, no únicament les utilitzacions il·lícites de l'obra de creació, arbitrànt la persecució, inclús penal, de conductes infractores, sinó les pròpies facultats negociadores de les parts, generant un sistema de contractació en el qual, molt freqüentment, es limita el principi d'autonomia de la voluntat.

La Propietat Intel·lectual sempre ha caminat al ritme d'aparició dels invents tecnològics que propiciaven, la generació de noves obres, el desenvolupament de mitjans i/o suports i l'aparició de nous sistemes de difusió comercial.

I així fins arribar al dia d'avui en el que el conjunt de serveis, xarxes, software i hardware disponibles ha suposat un autèntic terratrèmol per aquesta normativa que es troba en una situació de profunda confusió, en bona part per l'obsolescència esdevinguda dels conceptes que constituïen els pilars bàsics de la seva arquitectura, (el concepte d'obra, l'autoria, el reconeixement de titularitats, els sistemes de contractació, les sancions, etc.),

En efecte l'actual regulació genera una certa frustració col·lectiva;

- als autors i titulars derivatius dels drets -avui agermanats en la seva aspiració de mantenir la protecció- com a conseqüència de la insatisfacció permanent de veure com les seves obres han adquirit un estatus de domini públic de facto, resultant de la molt generalitzada pirateria,
- pels usuaris, per la imposició de restriccions a la lliure i gratuïta difusió de continguts i la perplexitat que suscita la contradicció evident entre el discurs normatiu i els oferiments i possibilitats d'ús a través de sistemes organitzats eficients,
- pels agents econòmics, que, després de constatar el valor econòmic dels actius intangibles i del comerç global dels mateixos, han de conviure amb un sistema que perceben complex, quant als sistemes de contractació clarament ineficients, i la imposició de càrregues econòmiques i legals sobre l'economia que deriven de forma directa de la normativa sobre Propietat Intel·lectual.

La necessària reforma de la propietat intel·lectual, ha esdevingut un greu problema pels poders públics i la política legislativa, considerant entre d'altres factors:

- la percepció que la protecció de l'obra implica restriccions en la transmissió de la informació i del coneixement, del desenvolupament econòmic i de la innovació,
- que la normativa sobre Propietat Intel·lectual, al menys al seu actual estadi, entorpeix o pot entorpir, el desenvolupament econòmic lligat a l'economia digital.
- els dubtes sobre l'oportunitat i eficiència de gestors col·lectius autoritzats per l'administració
- els desenvolupaments tecnològics d'operadors-distribuïdors digitals que estan assentant, de facto, un nou ordre, moltes vegades al marge d'autors productors i dels propis poders públics,
- la impossibilitat d'executar normes per perseguir les infraccions per raons de territorialitat, d'obtenció de proves i de l'efímer de l'oferiment, de prestacions o del transformisme de les ofertes.
- el poc valor i eficiència de les normes nacionals en un context global,
- l'elevat número d'interessos particulars i col·lectius en conflicte,

Davant d'aquesta situació, sembla evident que, des de la perspectiva de l'ordre legal i, sobretot, de l'interès econòmic, privat i col·lectiu, s'hauria de produir una profunda reflexió sobre el paper i contingut de les futures normatives sobre Propietat Intel·lectual fugint de posicionament incoherents amb les necessitats i interessos a data d'avui existents.

En definitiva resulta urgent afrontar el repte de dotar-se d'un nou marc legal que, garantint la protecció vertebrari el foment de la producció i del comerç de les creacions intel·lectuals, i faci viable el desenvolupament d'un sector econòmic absolutament crucial en l'àmbit de la nova economia al voltant de l'explotació dels continguts

Marià Capella

Gener 2015